UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CXXV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96520

Visual Library

tione facta,tenendo,ꝙ ſubſtõ non extendatur ad illas,ſed ſolũ dicatur facta filijs maſculis ꝯ ea, quæ xi ſupra proximè,quod non admitto, tñ dicta D. Alexandra, quæ petit ſe debere admitti in totum, ad oĩa iura ipſius Coſtantiæ ab inteſtato, malè tqm cum tpe mortis Conſtantiæ ſuperſtites fue ir vltra D.Alexandram,Cæſar eius frater,& Anti a mater,ſequitur,ꝙ ab inteſtato de iure cõi pro ra & uirili ſuccedere debuerunt,ut in auth. defun- to C.ad Tertull.Et hoc caret omni dubio, veruntñ in hoc neceſſe eſt inſiſtere, cum in caſu noſtro c D.Alexandra,nec D.Antilia poſſint ſuccedere inteſtato Cæſari,aut Coſtantiæ,quia Io.Baptiſta ſtitutus,qui fuit uocatus ex pupillari,illas exclu a ſucceſſione tàm Cæſaris,q̃ Coſtantiæ ẽt reſpe legitimę debitæ iure naturę,ut eſt caſus in d.c.ſi de teſta.in 6.& latè in d.l.p̃cibus per illũ tex. & in Céturio,& in d.c.Raynutius ꝑ Imol. ¶ Præterea ucceſſione ab inteſtato ipſius Coſtãtię caſu,quo ponatur illam ab inteſtato deceſsiſſe,Cæſar, q ſtites fuit, excluſit ipſam D. Alexandrã uirtute torũ loci:De iure verò cõi ſimul cũ D.Alexan debuerunt admitti Cęſar,& mater pro uirili,vt fuit,ergo Alexandra oĩno eſt excludẽda.L.D.

S V M M A R I V M.

medium l.fin.C.de edic.diui Adria.toll.ſubſtitutis etiam pu pillariter competit.

Subſtitutio compendioſa facta filio impuberi per verba commu nia,matre exiſtente in medio,pupillaris etiam quandoque ex coniecturis iudicatur:Et quæ ſint hæ coniecturæ.

Subſtitutio compendioſa facta per verbum commune in certis rebus filio impuberi ſolum fideicommiſſariam continere põt, etiam matre in medio non exiſtente nu. 10. Fallit ex conie- cturata mente teſtatoris nu.4. Et ex quibus hæc mens conie- ctetur nu.5.& 18.& an ſit verum nu.31.

…s capitur in directo ſignificatu tantum, & quando hoc ue rum ſit,nu.27.

…bis communibus,& directis ſimul teſtatore vtente, uerba directa attenduntur,ut ſubſtõ dicatur directa, & nu. 24.

Subſtitutio compendioſa facta impuberi in poteſtate conſtituto per verba communia,matre exiſtente in medio,eſt regulari- ter omni tempore fideicommiſſaria,& quare.

…m matre etiam non exiſtente in medio.

…ter quando propter tranſitum ad ſecunda vota à ſucceſſione filij impuberis excludatur, & num.13.

…r,cui fuit aliquid à teſtatore relictũ,qñ & relicto,& ſuc- ceſſione filij ꝑꝑ tranſitũ ad ſecunda uota priuetur, & nu. 14.

…rus,cui à ſocero fuit aliquid relictum, tranſeundo ad ſecun da uota ſocerum iniuria non afficit,nec relicto, nec ſucceſſio- ne filij ob hoc priuatur.

Mater etiam,quæ tranſiuit ad ſecunda uota,ab inteſtato ſucce dit filio,cui impuberi compendioſè fuit vniuerſaliter ſubſti- tutus,ſi ipſe poſt pupillarem ætatem deceſſerit.

Subſtitutio compendioſa dicitur fideicommiſſaria, quando teſta tor ſe ad bona ſua ſemper retulit.

Verbũ omne gñale, qđ æquè propriè ſtat in ſignificatu directo & obliquo,adiectũ vniuerſitati eſt cõe,ſpãlitali verò obliquũ.

Verbum,per quod fit ſubſtitutio,an ad perſonam, an ad rem re feratur,differt,& quomodo hoc verum ſit.

Verbum commune declaratur ex verbis adiectis diſpoſitiuis.

Subſtitutio facta per hæc verba,filio meo pupillo ſubſtituo,aut ſi filius meus deceſſerit ſine filijs, infraſcriptum meum hære- dem ſubſtituo &c.non dicitur pupillaris.

Subſtitutio compendioſa facta impuberi in rebus certis per ver ba communia,trahitur ad vniuerſum,& vt pupillaris valet, quando teſtator in eodem teſtamento ijſdem verbis communi bus in ſenſu directo vſus fuiſſet,& ſupra nu. 5.

Et quomodo hoc verum ſit nu.26.

Subſtitutio facta per verbum ſubſtituo iunctum verbo hæres, dicendo heredem ſubſtituo,dicitur facta per uerba merè dire cta,& pupillarem poteſt importare,ſi perſonis, & temporib. conueniat,etiam ſi facta ſit in rebus certis.

24 Verbum commune adiunctum merè directo,& ciuili ſubſtitu- tionem facit directam:quod declaratur nu. 28.

25 Subſtitutio compendioſa facta impuberi ſimpliciter per verba communia in rebus certis nunquam ad uniuerſum trahitur, nec ut pupillaris ualere poteſt.

26 Verbum commune quando interpretetur vt directum,ſi teſta- tor illo uerbo prius in ſenſu directo vſus fuiſſet.

27 Bal.in conſi.87.lib.4.declaratur.

28 Bar.in l.Centurio in q.4.ff.de vulg.& pup.declaratur.

29 Bal.in conſi.87.col.pe.lib.4.declaratur.

30 Paul.Caſtr.in conſi.153.incip.uiſo puncto &c.declaratur.

31 Subſtituttonem compendioſam filio impuberi per verba com- munia factam ad excluſionem matris ex coniecturis valere ut pupillarem,& iure directo quando uerum ſit.

32 Subſtitutio facta pupillo ſub expreſſa mentione pupilli,& pu- pillaris ætatis non dicitur ob hoc pupillaris, & nu.33.

34 Verba ultimo loco poſita ſunt ad proxima tantum referenda, quando ad alia referri nequeunt, maximè quando proximis per copulam ſunt adiuncta.

35 Clauſula in fine, uel in alia parte ſimpliciter poſita nunquam refertur ad ea,quæ ſuas clauſulas,& qualitates, ſiue deter- minationes ſeparatas habent.

EPITOME.

SVbſtitutio cõpendioſa facta impuberi in rebus certis per verba communia,matre exiſtente in medio,eſt omni tempore fideicõmiſſaria,licet mul tæ in contrarium coniecturæ concurrerent, quas matrem non excludere hic demonſtratur.

CONSILIVM CXXV.

EXcellentiſſime dñe Auditor,in cã illorũ de Coſſis ꝯ illos de Capello motæ fuerunt nõ nullę ſubtiles dubitationes,q̃ ꝑfectò de api cib.iuris exiſtunt,ad demonſtrandum, ꝙ ſubſtõ,de qua in teſtõ Matthei de Coſſa hr̃,fuerit pupillaris,& nõ fideicommiſſaria, q̃uis mater in medio fuerit,
1 † & ꝯñr per ſubſtitutos potuerit de iure intentari re
mediũ l.fi.C.de edi.diui Adr.toll. qđ ſubſtitutus pu pillariter ẽt cõpetit,ut eſt gl.& ibi doc. cõiter in d. l.fi. Ad qđ dicẽdũ primo refricari vr̃ in dubjũ, vtrũ illa ſubſtõ cõpẽdioſa facta impuberi ꝑ uerba cõia, matre exiſtente in medio,regulariter ꝯtineat pupil- larem,uel oĩ tpe fideicõmiſſaria ſit.Nã opinio quip pè Bar.in l.Centurio ff.de vulg.& pup. ꝙ oĩ tpe ſit fi deicõmiſſaria, eſt magis cõis,ueluti infra dicetur:
2 † Sed tñ ex ꝯiecturis iudicari dẽt pupillaris,ẽt ad ex
cluſionẽ matris,ut fatet̃ ipſemet Bar.quẽ alij cõiter ſequi vñr:& inter alias cõiecturas ꝯſiderat̃, qñ teſta- tor aliquid reliquit vxori matri ipſius pupilli,donec in uiduali uita ꝑmanſerit,&, ipſa trãſeunte ad ſcđa uota,priuata eſſet: nã tunc nõ eſt veriſimile teſtato rẽ uoluiſſe in caſu,quo ad ſcđa uota tranſiret,ꝙ illa poſſet ſuccedere pupillo, excluſo ſubſtituto, ſicut noluit in caſu iſto ipſam habere legatũ ſibi factum ꝑꝑ iniuriã,q̃ vxor intulit aĩæ ipſius teſtatoris, & ipſi filio,ut voluit Ang.in l.2.§.fi. ff. de vul.& pup. & ibi Bart.Bal.& Ang.in d.l.p̃cibus C.de impub.in 3.col. ibi circa fm &c.mater.n.trãſeundo ad ſcđa uota af- ficit iniuria & filios ſuos,& virũ,cuius aĩa ꝯtriſtatur ex ſecundis nuptijs:& ita conſuluit Iaſ.in conſ.132. in j.vol.Alex.in conſ.12.in 3.uol.& hr̃ per Bar.& do cto.in l.2.in fi.ff.de vul.& pup.Cor.in conſ.28.in 4.li.
3 ¶Secundo adducitur,† ꝙ licet qñ ſubſtõ compen
dioſa eſt facta per verbũ cõe in certis rebus filio im puberi,non poſſit continere pupillarẽ,ſed ſolum fi- deicommiſſariã,quia uerbũ cõe iunctum rebus cer tis,& non vniuerſitati hęreditatis nunq̃ continet di rectam diſpõnem l.cogi §.gñaliter,& ibi Bart. ff. ad Treb.Bar.in l.Centur.in 11.col.ver.q̃ro vlterius &c.

NN 3 & ibi-

& ibidē in 4.col.& in l.cohęredi §.fi.ff.de vul.& pup.
& in l.ex facto ff.de hære.inſtit.Imol.& Alex. in d.l.
Centurio,& Imol.in c.Raynutius de teſt.in materia
cōpen.& eſt cōis opinio,vt atteſtaꝛ Cor.in ꝯſ. 40.in
4 3.uol.in 2.col.tñ † qñ ꝯrium poſſet ꝯiecturari ex præ
ſumpta mente teſtatoris, tunc cōpendioſa facta in
reb.certis haberet vim directę ſubſtōnis,& traheretꝛ
ad uniuerſum,ſicut inſtō facta in re certa,ꝗa in fidei
cōmiſſis, ſubſtōnibus, & alijs diſpōnibus teſtatoris
mens defuncti,q̃ cæteris oībus,verbisq; ēt expreſſis
dñatur,ſemper attendi dēt, ut in l. ex facto de hære.
inſti.l.in ꝯdōnibus ff.de cond.& dem.Bal.in l. cū ui-
rum C.de fideic.in l.vnica C.de his, ꝗ ant.aper. tab.
& in l.vnica §.ſinaūt ſub ꝯdōne C.de cad.toll. cū in-
finitis ſimil.q̃ allegari poſſent,& adducunꝛ per Iaſ.in
5 conſ.132.in 1.uol.& Dec.in conſ.15.in j.vol.† Conie
cturari aūt pōt mens teſtatoris in terminis nr̄is,pri-
mo qñ teſtator vſus fuiſſet in ſubſtituēdo verbo cōi
habendo principaliter reſpectū ad perſonā, cui fit
ſubſtō,& ſecundario ad bona,ſeu ad res,puta dicē-
do, & qñcunq; filius meus deceſſerit, illi ſubſtituo
Titiū,uel hoc mō,Titius ei ſuccedat: nam tunc ex
mente teſtatoris colligiꝛ,ipſum uoluiſſe directè,&
pupillariter ſubſtituere,& nō per fideic. cū per fidei
commiſſariā non pupillo filio hr̄di inſtituto,ſed te
ſtatori ſuccedaꝛ.l.cohæredi §.cū filiæ ff.de vulga.&
pup.hæc eſt doctr.Bal.in l.fi.circa fi.C.de ſacroſ.eccl.
& in terminis hoc voluiſſe vr̄ Fulg.in cōſ.33.Titius
in teſtō &c.in 2.col.Ang.in ꝯſ.148.in pe.col.verſ.nec
obſtat,ꝙ quidā &c.idemq; volunt oēs, ſi rectè cōſi-
derenꝛ,ꝗ loquunꝛ de hoc articulo,& maximè Mo-
derniſs.Peruſ.in repe. c. ſi pr̄ de teſta.in 6.qui dñt,ꝙ
compendioſa facta per verbū cōe comprehendit
pupillarē ex ꝯiecturata mente defuncti,ēt ad exclu-
ſionem matris;& ibi ponunt plures coniecturas, &
inter alias,qñ teſtator dixit,filio meo Titium ſubſti
tuo,vel hoc modo,ei ſubſtituo Titiū: Sed in caſu
noſtro teſtator dixit,d.Nicolao ſubſtituo,ergo &c.
¶ Secundo ꝯiecturaꝛ mens teſtatoris,qñ ipſe in ſub-
ſtōne facta fuit uſus verbis cōibus,quib. antea uſus
fuerat in directo ſignificatu,Bar.in d.l. Centurio in
8.col.ver.quid dicemus &c.repetens Peruſ.in d.c.ſi
pater in 42.col.in 2.ꝯiectura,& alij cōiter in d.l.Cen-
turio,Corn.ꝯſ.322.in 3.lib.Imol.in d.c.Raynutius,&
alij maximè Mod.repeten.in d.l. p̄cib. Cor.in conſ.
90.in 3.uol.in 3.col.Soc.in cōſ.117.in 4.uol. in 3.col.
Ang.in conſi.125.in 3.col.ubi optimè examinat: &
faciunt in ſimili not.per Abb. in conſ.36. in 1.li.in 2.
col.loquendo de qualitate maſculinitatis filiorū ex
preſſa in una parte teſtamēti:nā ſi poſtea ſimpliciter
in alia fiat mentio de filijs, vr̄ illa qualitas repetita;
quod dictū plures ſequuti fuerunt, qm̄ una pars te-
ſtamenti declaraꝛ per aliā l.ſi ſeruus pluriū in fi.ff.de
leg.1.l.ꝗ filiab.in prin.eo.ti.l.nummis cū gl.ff.de leg.
3.cum ſi. Sed in caſu nr̄o teſtator prius loquēdo de
ſubſtitutis non fuit loquutus ſimpliciter,ſed cū ad-
iectione hr̄dib.puta dicendo per eius infraſcriptos
6 hr̄des ſubſtitutos,q̃ uerba dñr eſſe directa, † qm̄ di-
ctio hæres capitur in ſignificatu directo tm̄, ut not.
Bar.in d.l.Centurio in 4.q.& in d.l.p̄cibus,Io. Andr.
in d.c.ſi pr̄,& ibi Mod.Bar.in d.l.fi.C.de ſacroſ.eccl.
& expreſsè in d.cap.Raynutius in materia compen.
ibiq; Io.de Imo.ergo p iſta uerba, infraſcriptos eius
hr̄des ſubſtitutos,q̃ ſunt merè directa, apparet teſta
torē intellexiſſe poſtea illa uerba,d.Nicolao ſubſti-
tuit,directè,& non per fideic.ex quo prius iunxit di
ſtinctionē ſubſtitutos cū dictione hr̄des. ¶ Suadenꝛ
7 ēt p̄miſſis ex ijs,† q̃ uoluit Bar.in d.l. Centurio in 4.
col.ꝙ qñ teſtator uſus fuit uerbis cōibus,& directis
ſimul,attendunꝛ verba directa adhoc, ut ſubſtō di-
catur directa, ꝗa verbū cōe recipit declarationē à
directo,& maximè ꝗa ſemper in dubio facienda eſt
interpretatio,ut ſubſtō dicaꝛ directa,& nō obliqua,
qñ ſic pōt ꝯuenire perſonis,& tp̄ibus,ut in d.c.ſi pa-
ter,ubi caſus.Confirmātur ēt p̄dicta ex ijs,q̃ uoluit
Bal.in d.l.p̄cibus in 12.col.ꝗ uoluit, qñ teſtator ſub-
ſtituendo dixit ſimpliciter,talē ſubſtituo, quod di-
cat ſemp fideicōmiſſaria,& maximè matre exiſten
te in medio,ſecus ſi teſtator ſe vltra extenderet, di-
cendo,Titiū hæredē ſubſtituo,qm̄ tunc diceꝛ pupil
laris in pupillari ætate ēt ad excluſionē matris, quia
iſta ſunt uerba directa ciuilia: hoc idē uoluit Io. de
Imo.in d.c.Raynutius in antepe.col.in uerſ.item ēt
attende &c.qui ſimpliciter refert dictū Bal.in d.l. p̄-
cibus,& inquit, ꝙ per ilud verbū hæredē, quod eſt
directū,declaratur ſubſequēs verbū cōe ſubſtituo.
Hæc ſunt, q̃ in effectu vñr rem dubiā facere ꝯ illos
de Capello,q̃ etſi multū reſtringere vñr,tñ rectè ꝯſi-
derando euitari poſſunt;cumq; ſint valde ſubtiliter
ꝯſiderata,& de apicib.iuris eſſe dicantur, clauū cla-
uo extrahendū eſſe exiſtimo. Quare in primis id p̄-
8 ſuppono,quod neq; negatur,ꝙ † qñ ſubſtō compen
dioſa eſt facta impuberi in ptāte ꝯſtituo per uerba
cōia,matre exiſtēte in medio, oī tp̄e regulariter dr̄
eſſe fideicō. & hoc fauore matris, ne ipſa excludaꝛ
à luctuoſa hæreditate filij ad l.fin.C.de inſtit. & ſub-
ſti.ſub cond.fac.maxima.n.impietas eſſet,& uitium
crudele excludere matrem,& afflictæ ob mortem
filij afflictionē addere l.nā etſi parentib. ff. de inoff.
teſt.cū pp labores & in partu,& ſucceſſiuè in nutriē
do filios mater legum fauores mereaꝛ l.aſſiduis C.
qui potio.in pig.hab.iuncta l.pen.§.illo C. de neceſ.
ſer.& ob has rationes, & plures alias, quas ēt refert
Alex.in d.l.p̄cibus,uoluit Bal. ibi hoc habere locū
in matre etiā,qñ eſſet ſubſtitutus frater impuberis:
Quod ultimū licet ſit dubitabile per ea,quæ uoluit
Bar.in d.l.Centurio in pe. col. tñ ſaltē p̄dictæ rōnes
p̄cederent,qñ extraneus,& alius, q̃ frater eſſet ſub-
ſtitutus.Hanc opinio. ſecuti ſunt ferè oēs doc. & in
lecturis,& in conſilijs,pluresq; maximæ auctorita-
tis,de ꝗb.infra dicetur, atteſtantur eā eſſe cōem, in
quorū numero ſunt Bar.in d.l.Centurio,& in d.l. p̄-
cibus,& ibi Bal.ac ēt in conſilijs pluribus,Rap.Fulg.
in ꝯſ.33. incip. titius in teſtō,Aret.in ꝯſ. 155.Ang.in
conſ.125.Imol.in d.c Raynutius,Pau.de Caſt.ēt præ
ſupponit opin.Bar.eſſe magis cōem in conſilijs ſuis
& qñ conſuluit ꝯ matrem,ipſe motus fuit ex aliqui
bus legitimis coniecturis,ut in conſ.142.in 1.uol.&
in conſ.173.& conſ.340.in 1.li.ſm nouā impreſ.in ꝯſ.
374.eo.lib.in conſ.319.in 2.li.in ꝯſ.153.& in conſ.31.
& in conſ.50.glo.in d.l. precib.& in d.l.Centurio,&
ubiq; Ang.Azo in ſum.C.de impub.Bar.in l.ſi arro-
gator ff.de adopt.Iac.Butrig.in d.l. p̄cib. & hoc idē
ſequitur Alex.ſibimet ꝯrius in ꝯſ.17. in 7. uol.Mod.
in c.ſi pr̄ de teſt.in 6.Cor.in conſ.93.in 3.uol. & in ꝯſ.
152.in 3.col.uerſ.ſecunda opinio &c in 2.uol.Raph.
Cum.in d.l.Centurio,& Petr.de Anch.in d.c.ſi pr̄,&
hi oēs atteſtantur hāc opin.eſſe magis cōem,Bal.&
ibi gl.in l.ex trib.C.de inoff.teſt.Ant.de Butr. in d.c.
Raynu.& D.Phi.Corn.in multis conſi. ſuis q̃ longū
eſſet referre,ferè ſemper aſſeruit opin.Bar. eſſe ægo
9 rem,& tenendā,† Quinimò doc.antiq,& gl. cōiter
(q̃ opinio fortè eſt magis cōis)vñr uelle;ꝙ ēt matre
non exiſtente in medio,& ſic indiſtinctè cōpendio-
ſa facta per uerba cōia ſit oī tp̄e fideicommiſſaria,
ut uoluerunt gl.in d.l.Centurio,in d.l.precib.et in d.
c.Raynutius,in d.c.ſi pater,et in d.l.ex tribus,et Bar.
affirmat doc.cōiter tenere in d.l.Centurio,in d.l. p̄-
cibus,et in d.l.l.ſi arrogator,et Bal. ubiq; hoc idem
atteſtatus fuit,et in l.nam hoc iure ff. de uulgar.et
pup.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

pi.Azo in ſūma C.de impub.Odofr.Mart.Sylim.
ac.de Beluiſ.& Iac.de Rau.in d.l. p̄cibus, & in d.l.
Centurio,Inno.& Hoſtien.in d.c.Raynutius, ut re-
fert Bal.in d.l.precibus,Dyn.Rayn.& Guiel. vt refert
Bar.in d.l.Centurio,Iac.Butrig.in d.l.ex tribus,q̧ di-
cit oēs doct.cōiter ita ſentire,& Bal.dicit ſe ſm iſtā
opinionē ſemper conſuluiſſe in d.l.ex tribus, & illā
eſſe cōiorem,& in practica ſeruari,Ang.in d.l.Cen-
turio in recollectis magis plenis,& Aret.ibi, & Ar-
chi.in d.c.ſi pater.Poſſent infiniti adduci,quos alle-
gant Moder.in d.c.ſi pater,& Corn.in dictis ſuis cō-
ſilijs,& in d.l.precibus:Ex quib.inferſ, ꝙ à fortiori,
multo magis,matre exiſtente in medio,dicendū
eſt,hanc ſubſtōnem omni tpe eſſe fideicōmiſſariā
fauorē matris,cui hr̄ditas, & ſucceſſio filij dr̄ eſ
ſe debita ex plurib. rōnib.de quib.per Bal. & Alex.
in d.l.p̄cib. ¶ Itē præſuppono, † ꝙ ſubſtō maximè
compēdioſa facta impuberi in rebus certis per uerba
regulariter eſt fideicommiſſaria,matre in me-
dio ēt nō exiſtēte,qm̄ verba cōia adiecta certis reb.
q̄ trahuntur ad uniuerſam ſucceſſionē, ſeu ad
tacitam ſubſtōnem pupillarē,ut eſt doctr. Bar.in l.
§.& gn̄aliter ff.ad Treb.§. aliud quoq; capitu-
lo in auth.vt cum de appel.cognoſ.Bar. in l.cohæ-
redi §.fi.& ibi doc.cōiter ff.de vulg.& pup.Bar.in d.
Centurio,& in l.ex facto ff.de hæred.inſt. Rom. in
conſi.58.Io.de Imol.in d.l. Centurio in materia cō-
pendioſæ,Moder.in d.c.ſi pater in col.50.& 43.Ale-
xan.in conſi.45.in 1.uol.in 4.col.Pau.de Caſt.in coſ.
16.in 2.col.in 1.lib.ſm nouam impreſſionē, Cor.in
conſi.47.& in conſ.94.lib. 1.qui ſubſcripſit ſe conſi-
lio D.Petri de Vbaldis,quod ibi eſt poſitum : Quæ
concluſio qualiter ſit intelligenda,in primis allegatio-
nibus optimè declaraui.¶ His ſtantibus,qm̄ dubita
tiones propoſitę ſunt latiſſimè in varijs locis exami
natæ,ideò non expedit nūc procedere per argumē
ta,ſed ſolū per deciſiones veras,& cōes ſcribentiū,
ut inquit ēt Pau.de Caſt.in conſi.142.in 1.vol.ſm no
uam impreſſionē: † Et quoad primā, quæ eſt, ꝙ ex
eo,ꝙ mater Nicolai pupilli tranſiuit ad ſecunda vo
ta,& fuit priuata legato,cenſeri ēt debeat excluſa à
ſubſtōne filij, & ſubſtitutus ſit admittendus ex ſub-
ſtōne pupillari,quia hoc caſu ceſſat fauor matris in
excludendo ſubſtitutū,& ita procedūt ea, quę hn̄r
per Iaſ.& Alex.in ꝯſilijs allegatis,Ang.& alios,maxi
mè Bar.in d.l.2.§.fi.ff.de vulga.& pupil.qui vr̄ facere
differentiam, an teſtator uxori aliquid reliquerit, donec
permanſerit vidua, & ſi tranſiret ad ſecunda uota,
voluit illā eſſe priuatā,& iſto caſu (qui caſus noſter
eſſe vr̄) ſucceſſione quoq; filij priuata eſſe dicetur,
& ſubſtitutus admittetur; an verò nihil vxori reli-
querit,ſed filio impuberi alium ſubſtituerit ſimpli-
citer,& tunc ſm Ang.quidē,ſi mater pupilli tranſi-
erit ad ſecunda uota, excludetur per tacitā pupil-
larem,de mente verò Bar.Imol.Alex. & doctorum
magis cōiter non excludetur, ut voluit ibi Alex. &
Aret.in conſi.155.in 9.col.q̄uis plures ſecuti fuerint
contrariam opinionē Angeli,quos aliter non refero: Pro
reſolutione huius primi dubij animaduertendum
eſt,† ꝙ aut teſtator vxori mr̄i pupilli reliquit vſum-
fructū,vel aliud ſimile vſufructui, ut eſt aliquid an-
nuum, & tunc per tranſitū ad ſecunda uota non pri-
uatur legato,ut eſt tex.in auth.de nup.§.ſi uerò ſolū
uſumfructū,& in auth.hoc locum C.ſi ſecund.nup.
mulier:& ideò ſi non priuatur legato, non debet ēt
priuari ſucceſſione filij,quo minus excludat ſubſti-
tutū:quia ceſſat rō Bar.& aliorū,de qua in d.l.2.in fi.
aut teſtator uxori aliquid reliquit, & tunc quia per
tranſitū ad ſecunda uota illo relicto priuatur, ut in
l.1.C.de ſecun.nup.cū ſimil.ſucceſſione filij ſimiliter

priuabitur,ita uoluit,& declarat Franc. Aret. in ꝯſi.
40.in 2.dubio.Sed qm̄ in caſu nr̄o vltra quod teſtōr
matri pupilli reliquerit vſumfructū,uoluit ēt illam
eſſe priuatā,ſi tranſiret ad ſecunda uota, ut in teſtō
ꝯtinetur,igitur rn̄ſio hæc,& doctr.Aret.nihil ad pro
poſitum facere vr: Quare ſecundo rn̄deo, ꝙ mater
pupilli tranſeundo ad ſecūda uota(quo caſu priua-
tur uſufructu legato) dr̄ ēt priuari ſucceſſione filij,
& ſic excludi à ſubſtituto,qn̄ ipſa tranſiuiſſet ad ſe-
cunda uota ante mortē filij : quia ſic non mō aīam
defuncti uiri, ſed ēt filiū ſuum iniuria afficere dice-
retur:& in caſu iſto loquuntur Bar.& doc.cōiter in
d.l.2.in fi.ſecus ſi ipſa trāſiuiſſet ad ſecūda uota poſt
mortē filij ſui, maximè ex longo interuallo, & ſic
poſt ius iā ſibi acquiſitū in ſucceſſione filij: nā tunc
q̄uis priuaretur legato,non tn̄ priuaretur ſucceſſio-
ne filij,ſed excluderet ſubſtitutū, qui ēt ante tranſi-
tum ad ſecunda uota iā erat excluſus,ita colligitur
ex ijs,q̄ pulcherrimè ponit Franc.de Aret.in ꝯſ. ſuo
155.incipit in Chriſti &c. periculoſum eſt &c. in 7.
col.in uerſi.ſed poſito &c.Rō eſt,nā qn̄ mater tranſi
uit ad ſecunda uota,adhuc uiuente filio,iniuriā in
fert filio,& marito,ut in auth.de nup.in §.quę nunc
verſ.nos igitur,& in §.ſi aūt tutelā,& hr̄ in §. perſpe
ximus in auth.de non elig.ſecund.nuben.& ideò ſi-
cut in caſu iſto propter iniuriam illatam priuatur
relicto, ita priuatur etiam ſucceſſione ab inteſta-
to,& ſic illa ſpe ſuccedendi, quę deferretur poſtea
ex obitu filij,& ſubſtitutus admittetur ex mente te-
ſtatoris coniecturata:At qn̄ tranſiuiſſet ad ſecunda
uota poſt mortē filij,qui deceſſit in pupillari ætate,
ceſſat iniuria,quia filio iā mortuo nō infertur iniu
ria per tranſitū matris ad ſecūda uota, tum q̧a mor
tuo non pōt dici iniuria inferri,tum quia iura,quæ
cōſiderant iniuriā inferri filijs,loquuntur,qn̄ mater
ad ſecunda vota tranſiret viuentib.filijs,& ita eſt de
mente Aret.in d.ꝯſ.155.& ideò tunc mater ad ſecū-
da vota tranſeundo ſucceſſione filij,iureq; iam quę
ſito priuari non dēt, qn̄ non extarent alij filij primi
matrimonij l.fœminæ §.illud C.de ſecund.nup.l.ma
ter C.ad Tertull.cum ibi no.tum quia hoc caſu nul
la iniuria inferſ filio iam mortuo, tum quia ius eſt
iā ſibi q̄ſitum,quod facile non tollitur iuribus vul-
garibus. Et ſi diceref,ꝙ q̄uis ceſſet iniuria filij, non
tn̄ ceſſat iniuria mariti, cuius anima cōtriſtatur ex
tranſitu ad ſecunda uota, ut in iuribus ſupra alleg.
rn̄detur,ut expreſsè uoluit Aret.in d.cōſi.in 10.col.
ꝙ ſola iniuria mariti teſtatoris non eſt illa,q̄ vxorē
priuet.Ceſſante igitur hoc caſu iniuria filij,ut dictū
eſt,ac ēt teſtatoris ſubſtituentis,q̄ non pōt eſſe in ꝯſi
deratione,ut ſtatim dicā,infertur,ꝙ mater p̱p̱ tran-
ſitum ad ſecunda uota non dēt excludi per ſubſtitu
tum à ſucceſſione filij ex ꝯiecturata mente teſtato-
ris,cui iniuria inferretur,quia hæc ꝯiectura,q̄ colli-
gitur ex ſecundis nuptijs,eſt fundata in iniuria illa-
ta marito defuncto,qui teſtm̄ fecit,cuius anima cō
triſtatur &c.& ideò ex ſua mente ꝯiecturata p̱p̱ iniu
riā ſibi illatā,& filio,cui facta fuit ſubſtō,mater ex-
cluditur,& ſubſtitutus admittitur ēt ꝯ matrē ex pu-
pillari comprehenſa in compendioſa, ut expreſsè
uoluit Iaſ.in d.ſuo ꝯſ.132.in j.uol.& doc.cōiter,Bar.
Alex.Are.Imol.& alij in d.l.2.in fi.de uulga.& pupil.
quos ſ.allegaui,hoc expreſsè dn̄t:de filio, ꝙ non ſit
illi hoc in caſu iniuria illata,iā dictū eſt,de teſtatore
aūt,de cuius mēte ꝯiecturāda agiſ, & de eius diſpō-
ne,ꝙ nec illi ex trāſitu ad ſcd̄a uocata dicaſ iniuria
illata,nec eius aīa potuerit ꝯtriſtari,ꝯſtat,q̧a ipſe nō
fuit pr̄ Nicolai,& ꝯn̄r nō fuit maritus mr̄is Nicolai
ſed auus eius,& ſic ſocer,q̧ ipſi tanq̄ nurui reliquit
13 uſūfructū ut in teſtō:† Sed nullibi legiſ,ꝙ ſocer,uel

eius anima de iure dicatur ꝯtriſtari , ſeu illi iniuria
inferri ex tranſitu nurus ad ſecũda vota taliter, ꝗ ta
lis iniuria ſit ꝯſiderabilis ad excludendũ nurũ à ſuc
ceſſione luctuoſa filij ſui, & qđ nõ dicit lex, nec nos
dicimus l.ſi ſeruum § non dixit p̃tor ff. de acq. hær.
l. illã C. de collat. & doct. oẽs, qui ꝑꝑ tranſitũ ad ſecũ
da uota excludunt matrẽ pupilli, loquunť, qñ ex tali
tranſitu ẽt inferreť iniuria defuncto, quia eſſet mari
tus matris pupilli, vt colligiť ex ijs, q̃ hñr in d.l.2. de
vul. & pup. & in d.c. ſi pr̃, & in d.l. Cẽturio, & in ꝯſilijs
ſupra allegat. Ceſſat ergo rõ in caſu noſtro, ꝑꝑ quã
mater tranſeundo ad ſecunda vocata eſt priuanda
ſucceſſione filij, & ſubſtitutus admittendus ex pu-
pillari cõprehenſa in cõpendioſa, nã plus delinquit
mater nubẽdo viuo filio, q̃ illo mortuo, vt dicit gl.
in l. mater C. ad Tertul. & ideo minus ꝯſequitur ma
ter, q̃ nupſit ante mortẽ filij, ex illius ſucceſſione, q̃
poſt mortẽ illius, vt in d.l. fœminæ §. illud cũ auth.
ibi poſita, & hr̃ in d.l. mater. ¶ Nec obſtat, ꝗ ſicut te
ſtator uoluit matrem pupilli debere priuari legato
ꝑꝑ tranſitum ad ſecunda vota, ita ẽt debet dici pri
uata ex cõiecturata mente teſtatoris cõmodo ſuc
ceſſionis ab inteſtato filij, & ſubſtitutus erit admit-
tendus ex pupillari cõprehenſa in cõpendioſa, vt ꝑ
docto. in locis allega. & per Alex. in d. conſi. 12. & in
14 alijs locis: Quia rñdetur, † ꝗ ultra, quod teſtator vo
luerit matrẽ pupilli debere priuari legato ꝑꝑ tranſi
tum ad ſecunda uota, requiriť ẽt, ꝗ per tranſitum il
lum, & ipſe teſtator, de cuius bonis, & diſpõne agi-
tur, & filius matris afficiantur iniuria, ut in terminis
hr̃ per Iaſ. Alex. & alios docto. allegatos, ſed in caſu
nr̃o non afficitur iniuria teſtator, qui non fuit ma-
ritus, ſed ſocer, nec ẽt filius, qui iã erat mortuus tꝑe
ſecundarũ nuptiarum matris, ut ſupra dictũ fuit, er
go nõ debet extendi id, quod ponunt ſcriben. ꝯ ma
trem in caſu, quo ipſi loquuntur, ad caſum noſtrũ,
in quo non militat penitus eadẽ rõ, in odium ma-
tris, iuribus vulgaribus. Præterea doct. volentes, ꝗ
ꝑꝑ tranſitum ad ſecunda vota mater excludať à ſuc
ceſſione filij impuberis, loquuntur, qñ filio impube
ri datus fuit ſubſtitutus in hæreditate, & ſic ſubſti-
tutus vniuerſalis, non aũt particularis, qñ.n. fuit da-
tus vniuerſalis ſubſtitutus, ſi mater excluderetur ꝑ-
pter ſecundas nuptias, ſubſtitutus admittereť tanq̃
eius hæres vniuerſalis, ſed qñ eſſet datus ſubſtitutus
particularis in rebus certis, ſi mater excluderetur à
ſucceſſione uniuerſali filij, ſubſtitutus in rebus cer-
tis per verba cõia non ſuccederet in vniuerſo, ſed
ſolum in illis rebus certis, quia ſubſtõ facta in rebus
certis per verba cõia nunq̃ trahitur ad directã pu-
pillarem, nec ad vniuerſam ſucceſſionem, vt dixi ſ.
& infra latius dicetur. Quo fit, vt ſi ſubſtitutus non
potuit admitti ex pupillari, mater potuerit ſucce-
dere ab inteſtato filio ſuo impuberi, q̃uis tranſiue-
rit ad ſecunda uota, & maximè poſt mortẽ filij, ut
15 dictum fuit. Quod ſuadetur, † nã ẽt in caſu, quo ſub
ſtitutus quis eſſet cõpendioſè filio impuberi vni-
uerſaliter, & in omnibus bonis &c. & eueniret, filiũ
deceſſiſſe poſt pupillarẽ ætatẽ, nonne mater illi ſuc
cedere deberet ab inteſtato vl̃iter, & ſubſtitutus ſo
lũ uenire poſſet ex ſubſtõne fideicõmiſſaria? certè
ſic, ẽt ſi mater tranſiuiſſet ad ſecunda uota, qm̃ poſt
pupillarẽ ætatẽ ſubſtitutus cõpendioſè non põt ue
nire ex directa, ſed ſolũ ex fideicommiſſaria, & ſub
ſtitutus capere dẽt per manũ illius, qui ſuccederet
filio inſtituto ab inteſtato, ut eſt mater, ſi alius non
eſſet prior in gradu, q̃uis mater tranſiuiſſet ad ſcđa
uota, qm̃ tranſitus ad ſecunda uota non priuat, nec
excludit matrẽ à ſucceſſione filij ab inteſtato, nec
ex teſtõ d.l. fœminæ §. illud cũ auth. ibi poſita, & d.l.
mater, & per Aret. in d. conſ. 155. cũ ſimilib. & hoc
eſt de mẽte oĩum ſcriben. in hac materia in d.l. Cen
turio, & d.l. p̃cibus, & d.l. ex tribus cũ ſimil. ſ. alleg.
ergo in caſu noſtro, in quo ſubſtõ facta fuit in reb.
certis, ꝯcludendũ eſt matrẽ ſucceſsiſſe, & ſuccede-
re debuiſſe filio ſuo impuberi, non obſtãte, qđ ipſa
poſtea tranſiuerit ad ſecunda uota. ¶ Et ꝗ ex ꝯiectu
rata mente teſtatoris cõſtare dicať, ipſum uoluiſſe
ſubſtõnem eſſe fideicõmiſſariã, & non directã pupil
16 larẽ, conſidero, † ꝗ teſtator ſubſtituendo ſuos cõſo
brinos uſus fuit his verbis, ſubſtituit eiuſdẽ teſtato-
ris ꝯſobrinos in eiuſdẽ teſtatoris domo, & ẽt in alia
domo ipſius teſtatoris, & in iuriſdictione banchæ
becharię ipſius teſtatoris &c. & ſic habuit relationẽ
ad bona ipſius teſtatoris expreſsè, & nõ ad bona pu
pilli, nec locutus fuit teſtõr indeterminatè, nec ſim
pliciter de bonis, nec ſimpliciter ſubſtituit, ſed, vt di
xi, habẽdo reſpectum expreſsè ad bona ipſius teſta-
toris: Quo fit, vt dicať uoluiſſe facere potius fideicõ
miſſariã, q̃ directã pupillarẽ, quia per fideicõmiſſa-
riam ſucceditur in bonis tm̃ teſtatoris, & nõ ipſius
pupilli l. cohęredi §. cũ filiæ ff. de vulg. & pup. & hr̃
per Aret. in conſi. 155. in 11. col. cũ ſeq. & per Imo. in
d.l. Centurio, & plenè per Do. Philip. Corn. in repet.
d.c. ſi pr̃ in 43. col. in verſ. & p̃dicta procedunt &c. &
per Bal. in d.l. p̃cibus, dicit.n. D. Philip. ibi, ꝗ qñ teſta
tor ſubſtituendo cõpendioſè non dixiſſet in oĩbus
meis, & ſic non vl̃iter, ſed dixiſſet, in bonis meis, vel
in talib. bonis meis, tunc ſubſtõ eſſet ſemper fideicõ
miſſaria, ſiue mater eſſet in medio, ſiue non, quia ſe
reſtringendo nõ ad vniuerſa bona ſua, ſed ad bona
ſua ſimpliciter, uel ad certa, non cenſeri debet uo-
luiſſe facere directã pupillarẽ, ſed ſolũ fideicõmiſſa
riã, qđ eſt benè notandũ ad propoſitũ nr̃m, & benè
facit conſ. do. Petr. de Vbal. cui ſe ſubſcripſit idẽ D.
Phil. Corn. latè declarando, ut hr̃ inter conſi. ipſius
Cornei nu. 94. in 1. uol. & dicit Bal. in l. fi. in pe. col. C.
de ſacroſan. eccl. in verſ. modo pono de verbis &c.
17 ꝗ † omne verbũ gñale, qđ æquè propriè ſtat ſub ſi-
gnificatione directa, & obliqua, quale eſt verbũ ſub
ſtituo, iuxta doctr. Bar. in d.l. Centurio in pen. col. ſi
adiectum ſit vniuerſitati, eſt cõe, ſi uerò ſp̃alitati, eſt
obliquũ l. cogi §. & gñaliter ad Treb. Non obſtant
ea, quæ uoluit Bart. in l. ſi ita §. ſi filio ff. de bon. poſſ.
ſec. tab. & ea, q̃ hñr per Bar. & alios poſt glo. in l. 1. in
fi. ff. de vul. & pup. quia procedunt, qñ eſſet facta ſub
ſtõ per uerba directa, non aũt per verba cõia, & his
Phil. Corn. in d.c. ſi pater in 43. colum. optimè rñdet.
¶ Quod ſecundam dubitationẽ ſupra relatã, dum
18 conſiderať, † ꝗ licet verbũ cõe, ut eſt uerbũ ſubſti-
tuo, qñ adiectũ certæ rei, uel plurib. rebus certis, ne-
queat importare directã pupillarẽ, nec poſſit trahi
ad vniuerſum patrimoniũ per tex. in l. cogi §. & ge-
neraliter, ibiq; Bart. ad Treb. & in d.l. Centurio, ubi
Bar. & alij ponunt, tñ ſecus dicendũ eſt ex ꝯiectura-
ta mente teſtatoris, q̃ oĩbus p̃dominatur per ea, quę
dicta ſunt ſupra, iunctis not. per Bar. in d.l. Centurio.
Quæ teſtatoris mens hoc in caſu põt multipliciter
ꝯijci, & primo, qm̃ teſtator ſe principaliter retulit ad
perſonã, & non ad res, ut per Bal. in l. fi. circa fi. C. de
ſacroſ. eccl. Fulg. in conſ. 33. Ang. in conſ. 148. in pe.
col. verſ. nec obſtat, ſicut volunt Bar. & alij, quos re-
tuli in primo p̃ſuppoſito, ꝗ ex ꝯiecturata mente te
ſtatoris cõpendioſa facta filio impuberi contineat
directã pupillarẽ, ẽt matre exiſtente in medio, ut di
ctũ fuit: Conſiderandũ eſt pro rñſione huius hęſita-
19 tionis, & coniecturæ: † ꝗ illa diſtinctio Bal. in d.l. fi.
an verbũ, ꝑ qđ fit ſubſtõ, ſit relatũ principaliter ad
perſonã ſubſtituti, an verò principaliter ad res, ꝓce
dit in verbo ſuccedat, vt qñ ſubſtõ facta fuit ꝑ illud
verbu

verbū ſuccedat,vt in terminis voluit Bal.in d.l.fi.nō
fuit in verbo ſubſtituo, qđ eſt cōe, qn̄.n.ſubſtitutio
facta eſt per hoc verbum ſubſtituo,non coniectura
tur mens teſtatoris ex hoc ſolum, ꝙ illud verbum
fuerit relatum principaliter ad perſonā, vel ad res,
vt in terminis declarat,& vult Fulg.in d.cōſi.33.qui
dicit, quod verbū ſubſtituo ad actum,& ad perſo
nam teſtantis refertur, & importat idem,qđ in lo-
cum eius ſtatuo, ſeu ſubrogo,argō text.in l.agri.&
in l.arbores ff.de vſufruct.& rō diuerſitatis pōt col-
ligi ex ijs,q̄ voluit Bart. in d.l. Centurio in 10.col.
verſi.itē quæro iux.prædicta &c.qui voluit eſſe dif-
ferentiam,an dictū ſit filio meo,ſi deceſſerit in pu
pillari ætate, Titium ſubſtituo,uel dictum fuerit,ſi
deceſſerit,Titius ei ſuccedat, vel bona mea de ve-
niant ad talem,quia verbū ſubſtituo dr̄ verbum di
ſpoſitiuū,ſed uerbū ſuccedat dr̄ eſſe verbum exe-
cutiuū,ꝗuis vtrunq; ſit cōe,vt ꝑ Bart. in d.l.fi.in pe.
col.¶Non obſtat,qđ voluit Ang.in d.conſ.148.lo-
quitur.n.qn̄ verbum relinquo,qđ fuit adiectū cer-
tæ rei,uel quantitati,fuit appoſitum in ſubſtitutio
pupillari expreſsè hoc eſt, verbis expreſſis facta
dicendo,& ſi deceſſerit in pupillari ætate,pupillari
ter relinquo &c.nam ex his verbis expreſsè cōſtat,
eum voluiſſe facere pupillarem,& pupillariter vo-
luiſſe ſubſtituere,nil mirum, ſi verbū cōe relatum
ad certam rē illam importat.Secus ergo,ſi non ap-
paret expreſsè ex verbis ſubſtitutionis ipſum uo-
luiſſe facere pupillarem,quia ex verbis adiectis ver
bo cōi clarè cōſtat, teſtatorem voluiſſe facere ſub-
ſtitutionē directā pupillarē,& ideo nil mirū,ſi tunc
importat pupillarē, Nam † verbum relinquo, vel
aliud verbum cōe declaratur ex verbis adiectis di-
ſpoſitiuè poſitis,vt ēt uoluit notabiliter Bart.in d.l.
Centurio in 4.q.& ibi omnes,Imol. in d. c. Raynu-
tius,& Peruſ.repeten.in lectura ſua in d.c.ſi pater,ſi
ut econuerſo,uerba mere ciuilia ex uerbis adie-
ctis,& ſic rōne adiuncti aliqn̄ important ſolū fidei-
cōmiſſum,ut eſt text.not.in l.ex facto, & ibi Bart.
& cæteri in prin.ff.ad Treb.Bald. in d.l.fi.in pen. col.
verſi.quarta regula.C.de ſacroſanct.eccleſ.& exem
plum habes in d.l.ex facto.& infra dicetur. Nec ex
eo,qđ dictū ſit in teſtō,ꝙ d. Nicolao, ſeu ꝙ ei,hoc
eſt,filio ſubſtituit,cenſeri debet, nec coniecturari,
ꝙ ſubſtituere uoluerit pupillariter, ut colligitur ex
prædictis,& ex ijs,q̄ uoluit,& præſuppoſuit Aret.in
d.conſ.155.in antepen.col.ꝑ text. in d.c. Raynutius,
& ad propoſitū optimè facit id, qđ uoluit Bald.in
d.l.precib.in fin.pen. col. in uerſi.item. not. † ꝙ qn̄
dictum fuit ſubſtituo Nicolao filio meo pupillo,
hæc uerba non faciunt pupillarem ſubſtitutionē
quia illa uerba,filio meo pupillo,ſunt poſita demō-
ſtratiuè;At ſi uerba hæc inferantur conditioni,ſeu
conditionaliter proferantur,dicendo, ſi filius meus pu-
pillus deceſſerit,Titium ſubſtituo, tunc illa uerba
denotant,& faciunt pupillarem;Item dicit Bart.in
d.l.Centurio in antepen.col.uerſ. quæro iuxta p̄di-
cta &c.ꝙ ſi dictum ſit hoc modo, ſi filius meus de-
ceſſerit ſine filijs; tunc ei ſubſtituo infraſcriptū hæ-
redem meum,quem poſtea teſtator hæredem fe-
cit,ex his uerbis non infertur,ꝙ ſit pupillaris,ſeu ꝙ
ſubſtitutio pupillarem contineat,quia illa uerba,ei
ſubſtituo infraſcriptum hæredem meum, non fue-
runt prolata diſpoſitiuè, ſed demonſtratiuè : ecce
teſtator dixit,ei ſcilicet filio meo,item dixit infra-
ſcriptum hæredem meum,q̄ ſunt uerba merè dire-
cta ciuilia d.l.uerbis ciuilib. ff.de uul. & pup. & oēs
tenent,& tn̄ non dn̄r facere pupillarē, nec ex illis
coniectura capitur,ꝙ ſit pupillaris in pupillari ætate,
quia illa uerba ei,& illa uerba infraſcriptum hæredē
meum,ſunt ꝓlata demōſtratiuè, & nō diſpoſitiuè,
ut ibi per Bart. ꝙ eſt bene notandum. ¶ Secundo
22 † coniecturari pōt mens teſtatoris, ut ſupra dictū
fuit,qn̄ in ſubſtitutione in rebus certis facta teſta-
tor uſus fuiſſet aliquo uerbo cōi, quo prius uſus
fuiſſet in eodem teſtō in ſenſu directo,qm̄ tunc ſub
ſtitutio ualet,ut pupillaris, & trahit̄ ad uniuerſum
ius,& ſic ad omnia bona pupilli, quia uerbum cōe
pactum in ſubſtitutione declaratur ſ̄m præceden-
tia.l.ſi ſeruus pluriū in fi.de legat.1.cum ſimilib.ſed
antea teſtator in caſu noſtro dixit,uoluit,&manda
uit per infraſcriptos ſuos hæredes ſubſtitutos filię,
& neptib.dari certam quantitatem, q̄ uerba infra-
ſcriptos hæredes ſubſtitutos ſunt uerba merè dire-
cta ciuilia,qm̄,ut inquit Bald. in cōſi. 87. in 4. uol.in
pen.col.uerbum hæres eſt ciuile, & directiſſimum
neceſſaria ſignificatione:Deinde idem teſtator qn̄
fecit mentionem de conſobrinis,dixit,& dicto Ni
colao vc3 qn̄cunque decedenti ſine liberis, ſubſti-
tuit in domib.& apotheca conſobrinos ſuos, ergo
iſtud uerbum ſubſtituo poſitum in ſubſtitutione,
recipiet declarationem ab illo uerbo ſubſtitutus,
ꝙ fuit prius expreſſum, & poſitū in ſenſu directo.
Præterea & fortius,ex quo ante ſubſtitutionem fa-
ctā dictum fuit,per infraſcriptos hæredes ſubſtitu-
tos loquendo de conſobrinis poſtea ſubſtitutis,ap
paret hinc teſtatorem uoluiſſe facere ſubſtitutio-
nē directā pupillarem,& ꝯn̄r eā fuiſſe factā de om-
nib.bonis,& ad uniuerſum trahi per text.in d.l. co-
hæredi in fi ubi Bart & alij,& Bald.in d.l precib. in
12.col.in uerſic.& prædicta ſunt uera, &c.uolui, ꝙ
23 † qn̄ uerbum ſubſtituo eſt prolatum, ſeu coniun-
ctum cū uerbo hæres,dicēdo hæredem ſubſtituo,
tunc ſubſtitutio dr̄ facta per uerba merè directa,&
importat pupillarem,ſi conuenit perſonis, & tēpo-
ribus,& ideo ſi iſto modo fieret ſubſtitutio in reb.
certis tanq̄ facta per uerba directa,traheret̄ ad uni-
uerſum d.l.cohęredi in fi.cum ibi not.Idem uoluit
Ioan.de Imol.in d.c.Raynutius in antepen. charta
in uerſi.item attende quia Bal.&c.& referunt, & ſe
quuntur moderni Petrus vc3 Corn.in d. c. ſi pater
in 44.col.uerſ.item adde aliam coniecturā &c. Præ
24 terea † qn̄ uerbum cōe eſt adiunctum cum merè
directo,& ciuili,tunc dr̄ facere directam ſubſtitu-
tionem,& perinde eſt,ac ſi ſolum teſtator uſus fuiſ
ſet uerbo directo,quia uerbum cōe recipit ſignifi-
cationem,& declaratur à directo, ut uolunt Bart.
& alij in d.l.Centurio,& in d.c.ſi pater, & per Imol.
in d.c.Raynutius,ergo per illa uerba per infraſcri-
ptos hæredes ſubſtitutos,quæ ſunt uerba merè di-
recta,declarabitur uerbum ſubſtituit poſitū in ſub
ſtitutione.¶ Cæterum his non obſtantib. intrepide
concludendū eſt ꝯrium in caſu de quo loquimur,
25 † quia ut ſupra præſuppoſitum fuit, qn̄ ſubſtitutio
compendioſa facta fuit ſimpliciter per hæc uerba
cōia,& ſi filius meus qn̄cunq; deceſſerit ſine filijs,ei
ſubſtituo talem in tali,& tali re,& ſic in reb.certis,
nunq̄ trahitur ad uniuerſum, & ꝯn̄r non pōt uale-
re,ut pupillaris.l.cogi.§.& generaliter,& ibi Bart.ff.
ad Treb.cum ſimilib.ſupra latiſſimè allegatis. Nec
huic aduerſatur id,quod uoluit Ang.in d.conſ.148.
quia ſupra fuit rn̄ſum, & ex infra dicendis ēt rn̄ſio
colligetur.Nō obſtant proximè allegata in ꝯrium,
quia ultra rn̄ſiones alias traditas, ad quas pro rn̄ſio
ne me remitto,ēt ſingulariter omnib. rn̄deri pōt,&
primo dum dicebatur,ꝙ uerbum cōe interpretat̄
directū,qn̄ teſtator illo uſus fuit prius in ſenſu dire
26 cto,rn̄detur, † illud eſſe uerum, qn̄ prius illo uerbo
cōi uſus fuiſſet ſimpliciter,ſicut ſimpliciter poſtea
uſus fuiſſet in ſubſtitutione,& ſic de per ſe, & uni-
formiter,

formiter,vꝫ prius vtēdo verbo ſubſtituo, uel alio
cōi ſimpliciter,& de per ſe in ſenſu directo,deinde
eodem uerbo uſus fuiſſet ſimpliciter, & de per ſe,
& ita loquuntur doct.ſecus ſi diuerſimodè, & non
pariformiter,ut qn̄ prius dixiſſet, hæredem ſubſti-
tuo,deinde ſimpliciter dixiſſet, ſubſtituo : nā tunc
in primo caſu uerbum ſubſtituo ſumitur,& ſtat di
rectè ꝑꝑ verbum hæres illi adiunctum, qđ eſt dire-
ctiſſimum,vt ſupra,ſecundo caſu ſimpliciter,& de
per ſe profertur,ergo nō debet declarari à priorib.
uerbis difformib.& diuerſis,quia pares nō ſunt ter
mini.Secūdo dico,ꝙ ex priorib.uerbis cōibus ſum
ptis directè declarantur ſequentia verba ſilr̄ cōia,
qn̄ utroq; caſu fuerūt prolata diſpoſitiuè, ſecus ſi
priora fuerunt ꝓlata demōſtratiuè,& incidēter, &
alia diſpoſitiuè,uel è ꝯ,vt in terminis voluit Bar.in
d.l.Centurio in q.4.verſ.quæro iuxta prædicta in an-
tepen.col.qui exēplificat quaſi in terminis noſtris,
qn̄ teſtator dixit,&ſi talis filius meus qn̄cunq; deceſ
ſerit ſine filijs,ſubſtituo ei Titium infraſcriptū hæ-
redem meum,nam ꝗuis illa uerba, infraſcriptū hæ
redem meum,ſint uerba merè directa, ut ſupra di-
ctum fuit,tn̄ non declarant uerbū ſubſtituo, nec fa
ciunt,ꝙ illud aſſumatur in directa ſignificatione,&
importet pupillarem ſubſtitutionē,quia poſita ſunt
demonſtratiuè,& incidenter ꝑꝑ aliud , ut ibi per
Bar.& ēt per eum in 10.col.ibi,ſed quid ſi dixi, ubi
ſm̄ eum refert an uerba ſint in hac materia prolata
diſpoſitiuè,an demōſtratiuè,quia hoc vltimo caſu
non fit ex illis interpretatio,vt ſubſtitutio dicaꝷ pu-
pillaris,& hoc ēt expreſsè uoluit Corn. in conſ.47.
in 1.vol.& benè facit id,qđ uoluit Bal.in d.l.precib.
in pe.col.in fi verb.uerſ.item not.&c. quem ēt retu
27 li ſupra,qui optimè loquitur . Et † ꝗuis Bal.ipſe in
d.conſ.87.in 4.uol.in pe.col.dicat uerbum hæres eſ
ſe ciuile,& merè directum,imò directiſſimum ne-
ceſſaria ſignificatione,tn̄ illud eſt uerū, qn̄ uel de ꝑ
ſe profertur,quia ſubintelligitur eſto,ſit,uel aliud ſi
mile verbum,quæ faciunt,ūt ſit directiſſimū,vt pro
batur in l.1.§.ſi aūt cum ſequenti ff. de hære.inſtit.
uel qn̄ diceretur hæres eſto,ſit &c.uel hæredem in
ſtituo,facio &c.ut ibi,& hr̄ in l.uerbis ciuilib. ff. de
vulg.& pup.& in l.his uerbis ff.de hære.inſtit.per gl.
Secus ſi uerbū hæres ponatur iuxta aliquod uerbū
cōe,qđ ſit principale orationis,quia tunc ab illo re-
gulatur,& recipit interpretationem,puta dicendo
hæredem ſubſtituo &c.vt notabiliter uoluit Raph.
Fulg.in conſ.43.incip.in primo propoſito &c.in pe.
col.qui mouetur ex multis,& rn̄det ijs,quæ in ꝯriū
facere uidētur,atq; oſtēdit hoc eſſe de mente Bart.
in d.l.Centurio,tantoq; magis hæc uera eſſent, qn̄
adeſſent aliquæ cōiecturæ,aut aliqua cōcurrerēt,ex
quib.mens teſtatoris colligeretur,ꝙ noluerit face-
re directam ſubſtitutionē,vt quia non conueniret
perſonis,uel rebus,uel aliter,vt colligitur ex tex.in
l.ex facto in prin.ff.ad Treb.ubi illa uerba teſtatoris
relata ad hæredem,talem hæredem, facias, ſeu talē
inſtituas, dr̄ importare,& facere fideicōmiſſum
l.filius familias §.ut quis hæredē inſtituat ff.de leg.
1.l.pater filium in fi.l. Lucius in fi. ff.de lega. 3.per q̄.
iura ſenſit Bar.in d.l.Centurio in pen.col.in uerſ.&
hoc eſt &c.ꝙ uerbū hæres, qđ eſt directū , poſſit ēt
eſſe obliquū rōne adiuncti, ſm̄ qđ ibi exemplificat
Bar .ſed in terminis noſtris illa uerba, per infraſcri-
ptos hæredes ſubſtitutos,ſunt poſita demōſtratiuè,
item concurrunt aliquæ cōiecturæ,ex quib.inferꝷ,
teſtatorē voluiſſe potius facere fideicōmiſſariā , ꝗ̄
directā,adeſt.n.primo fauor matris,qui in hoc præ-
pōderatur à doct.cōiter,ut dictum fuit ſupra;ſecū-
do facta fuit poſtea ſubſtitutio per uerbum ſubſti-
tuo ſimplex,qđ fuit prolatum principaliter, ſeu qđ
principale eſſe dr̄ in oratione ſubſtitutionis ut,per
Fulg.in d.conſ.Tertio ſubſtitutio facta per uerbū
ſubſtituo fuit facta in rebus certis, quo caſu nunꝗ̄
pōt importare directā pupillarem , quia nunꝗ̄ pōt
trahi ad vniuerſum, ut per Bar. in d.l. Centurio,&
in d.l.cogi,&infra diceꝷ ſtatim,ergo per hæc uerba
infraſcriptos hęredes ſubſtitutos,ēt ſi eſſemus in ca
ſu,in quo hæc uerba eſſent prolata diſpoſitiuè, nō
poſſet dici factam eſſe ſubſtitutionē pupillarē,ut ꝑ
Fulg.in d.conſi.multo magis ergo hoc dicēdū eſt
in caſu noſtro,in quo prolata fuerūt demōſtratiuè.
¶ Nec obſtat,qđ uoluit Bart.& alij ſequūtur in d.l.
Centurio in 4.q.ꝙ uerbum cōe iunctum uerbo di-
recto importat directā,quia attenditur uerbum ſo
lū directum,& per illud declaratur uerbū cōe, ſm̄
unam ſuam opinionē , uel ſm̄ aliam eſt in ꝑtāte,&
electione ſubſtituti uenire,ex qua uult ſubſtitutio
28 ne ꝑ tex.in l.reſtituta §.titius ff.ad Treb.† Qm̄ rn̄deo
Bar.& alios loqui primo,qn̄ utrunq; uerbū fuit pro
latū diſpoſitiuè,nō aūt demōſtratiuè, ſo qn̄ utrūq;
verbum eſt poſitū in orōne principaliter,&ab utro
que uerbo tota oratio ſubſtitutionis regitur,& gu-
bernatur,at in caſu noſtro illa uerba per infraſcri-
ptos hæredes ſubſtitutos , ponunꝷ demonſtratiuè.
Item ab iſtis non regitur,nec gubernatur tota ora-
tio ſubſtitutionis,ſed à ſolo uerbo ſubſtituit, ergo
&c.¶ Non obſtat,quod uoluit Bal.in d.conſi.87.in
pen.col.qui loquitur,qn̄ ſubſtitutio facta fuit in re
bus certis per uerba illa, vxorem meam ſubſtituo
hæredem uniuerſalē, & cōcludit illā cōtinere uul
29 garem ſubſtitutionē,& trahi ad uniuerſum, † Quia
ipſe primo loquiꝷ,qn̄ ſubſtitutio fuit facta per uer
ba uniuerſalia,& in uniuerſa hæreditate, nos in re-
bus certis:ſecūdo loquitur,qn̄ euenit caſus uulga-
ris,quia hæres inſtitutus deceſſerat ante mortē de-
functi,& non adita hæreditate,quo caſu teſtm̄ inci
pit à ſecūdo gradu,& per inde eſt, ac ſi ſubſtitutus
eſſet primo inſtitutus in rebus certis,iurib.uulgari-
bus,& iſto caſu trahiꝷ ad uniuerſum l.1 §. ſi ex fun-
do cum ſimil.ff.de hæred.inſtit. Nos loquimur,qn̄
euenit caſus pupillaris, & ſic hæreditas adita fuit
iuxta l.precib.cū ſimil.& inſti.de pup. ſubſt. & ideo
ex quo fuit facta ſubſtitutio per uerbum cōe in re-
bus certis,nunꝗ̄ trahitur ad directā,nec ad uniuer-
ſum d.l.cogi §.& generaliter , & ibi Bar. & ēt in d.l.
Centurio.¶ Non obſtat,quod uoluit Paul.de Caſt.
30 in ꝯſi.153.inci.in Chriſti &c.uiſo puncto &c.† Quia
ipſe loquitur,qn̄ ſubſtitutio facta fuit in uniuerſo,
item qn̄ uerba directa & cōia ſimul fuerunt prola-
ta principaliter,& diſpoſitiuè,& ab illis tota oratio
ſubſtitutionis regebatur,at in caſu noſtro totum ꝯ-
rium eſt.¶ Non obſtant no.per Bal. in d.l.precib.in
12.col.& ꝑ Imol.in d.c.Raynutius,& in d.c.ſi pater;
per Corn.ut retuli ſupra:Quia loquūtur qn̄ iſta uer
ba,hæredem ſubſtituo,ſunt prolata diſpoſitiuè,itē
qn̄ principaliter,& ab illis tota,& integra oratio re
gitur,item qn̄ ſubſtitutio fuit facta in uniuerſo,&
nō in reb.certis,nam facta in rebus certis,ſi aliquid
reſiſtat,non pōt propter uerbum cōe adiectum di-
ci pupillaris.Hinc dixit Bald.in d.l.fi.C.de ſacroſan.
eccle.circa finem,ſubſtitutionē factam uerbis cōi-
bus relatis ad perſonam comprehēdere ēt pupilla-
rē,niſi alia repugnēt,prout in caſu noſtro repugnāt
per prædicta.¶ Et ideò pro rn̄ſione coniecturarū,q̄
conſiderantur in caſu noſtro,ex prædictis infero,ꝙ
coniecturæ,quas conſiderant Bar.& alij in locis al-
31 legatis ad excludendum matrem, † ſolū ꝓcedunt,
qn̄ filio impuberi fuiſſet facta cōpendioſa per uer-
ba cōia in rebus uniuerſalibus, & in tota hæredita-
te,uel

re,uel in eius quota,non aũt in rebus certis, & hęc fuit expreſſa mens Bar.in d.l.Centurio,qui qñ loqui tur de compẽdioſa facta in rebus certis dicit,ꝙ qñ eſt facta ꝑ uerba cõia, nunq̃ trahiť ad uniuerſum, & ſic nunq̃ põt continere pupillarem, vt ibi per eũ in 11.col.in verſ.quæro vlterius &c. cum ſequenti, & ipſemet in d.l.in 4.col.verſic. quid ſi teſtator, innuit,ꝙ ſi teſtator cõpendioſè ſubſtituit directo, hoc eſt per uerba directa ciuilia, ut hæres eſto,uel inſtituo in certa re,uel in portione,tũc dr̃ contine re directam pupillarem,ſicut ſi ſuper uniuerſo eſſet ſubſtitutus,ſecus ſi per uerba cõia,hoc eſt directa non ciuilia,quia in relictis ſingularibus non eſt differentia,an apponantur uerba directa, uel obliqua,niſi rebus particularibus adijciantur expreſsè illa uerba,talis ſit hæres,aut alia uerba mere directa ciuilia,d.§.ſi ex fundo:expreſsè ergo innuit,ꝙ ſi teſtator uſus fuit uerbis cõibus in ſubſtitutione facta in reb.certis,nunq̃,& ſic nullo caſu põt continere pupillarem:ſed poſtea quærendo, an compendioſa facta per uerba cõia in hæreditate,& in uniuerſitate contineat pupillarem,uel omni tp̄e ſit fideicom miſſaria,concludit omni tp̄e eſſe fideicõmiſſariã fauore matris,niſi ex coniecturis mater excluderetur,quia tunc contineret pupillarem ad matris exclusionem, & multas ponit Bart. coniecturas, pluresq; aliæ ponuntur per do.Philipp. Corn. in d.c. ſi pater in 41.& 44.col.ſentit ergo Bart.expreſsè,ꝙ qñ uerbũ cõe ſubſtituo,uel aliud cõe in ſubſtõne cõpendioſa adiungitur rebus certis,indiſtinctè,& ſimpliciter nunq̃ poſſit comprehendere directam pupillarem,nec poſſit trahi ad uniuerſum,nec in caſu iſto quærendum ſit de coniecturis,quia tunc ad cõiecturas eſt recurrendum, qñ ſubſtitutio fuit facta per uerba cõia in hęreditate,& uniuerſitate bonorum,in primo igitur caſu vr̃ uoluiſſe, ꝙ non ſit ad coniecturas recurrendum; hoc expreſsè uoluit ẽt Corn.in conſ.47.in 1.uol.ſic declarãdo Bart.idẽ voluit do.Petr.de Vbaldis,cuius conſi. eſt poſitum inter conſilia Corn.qui ſe illi ſubſcripſit,in conſi.114. in 1.uol.in caſu,quo ẽt extarent aliquę coniecturę, ut quia expreſſa fuiſſet facta mentio de pupillo,& de ætate pupillari,dicẽdo,& ſi in pupillari ætate deceſſerit &c.uel ẽt ſi dictum fuiſſet,pupillariter ſubſtituo in rebus certis.Præterea in d.conſi.47.uoluit, ꝙ qñ ſubſtitutio eſt facta per uerba cõia in reb. certis,tunc non põt ualere ut pupillaris, ẽt ſi dictum ſit,hæredem ſubſtituo,& ſic adſit illa coniectura,q̃ colligitur ex uerbo directo ciuili,quia illud uerbũ hæredem dr̃ poſitum demonſtratiuè, ut ibi quaſi circa finem conſilij,quod eſt notandũ,& ſic inferť, ꝙ ſubſtitutio compendioſa facta per uerba cõia in rebus certis non trahitur ad uniuerſum,nec ad directam,quia Bart.in d.l. Centurio, & in d.l. cogi. §.& generaliter dicit,nunq̃ poſſe uerba cõia adiecta certis reb.trahi ad inſtitutionẽ, ſeu ad directam, & qñ Bart.voluit debere attendi coniecturas, loquitur, qñ ſubſtitutio eſſet facta per uerbum cõe in hæreditate,uel quota eius, quod idem expreſsè ẽt ſentiunt Imol.in d.l.Centurio,& Petr. de Anch. in d.c. ſi pater in not.quos allegat Corn. ibi. Nam dictio nunq̃,q̃ exprimit Bart.ad propoſitum in d.l.Centurio,& ẽt in ſuo conſ.135.quæ eſt dictio uniuerſalis, & oĩum caſuum excluſiua, dr̃ excludere, ut aliquo tp̄e,uel caſu ſubſtitutio nequeat continere pupillarem,& ꝯñr ẽt ſi adeſſent aliquę coniecturæ, qm̃ dictio nunq̃ importat iſtud.l. prouidendũ ff.de poſtu lan.idem ẽt uoluit Corn.in d. conſ. 47. & ratio diuerſitatis inter unũ caſum,& alium eſt nam qñ cõpendioſa eſt facta per uerbum cõe in uniuerſitate, tũc ex ꝯiecturis mater excludiť ex pupillari cõprehenſa in cõpendioſa,vt dicũt Bart.et alij,qm̃ iſto caſu non aliter alterantur regulæ iuris,niſi tollendo fauorem illum,qui matri tribuebatur;ſed qñ eſſet facta in reb.certis,ſi ex coniecturis ſimiliter continere poſſet pupillarem directam,ultra ꝙ fieret præiudiciũ matri,& tolleretur fauor ei attributus ꝯ rationes,de quibus per Bal.& Alex.in d.l.precib. reſultarent ẽt alia ſpecialia,vz, ꝙ diſpoſitio particularis traheretur ad uniuerſum,& ſic à uerbis expreſſis teſtatoris,& ꝯñr à mente ipſius recederetur, ut in d.l. 1.§.ſi ex fundo,iũcta l.non aliter ff.de leg.3. Itẽ ſubſtitutio,ſeu diſpoſitio facta per uerba cõia in reb. certis traheretur ad uniuerſum ꝯ tex.in l.cogi §.& generaliter,& ibi Bart.& alij ad Treb.& in l. cohæredi in fi.de vulg.& pup.& ne reſultent tot ſpãlia ꝯ l.1.cum ibi nota.C.de dot.promiſ.dicendum eſt,ꝙ ẽt ex coniecturis cõpendioſa facta per uerba cõia in reb.certis non comprehẽdat directã ad excluſionem matris;aliud forte eſſet,ſi mater non extaret, ita vr̃ eſſe de mente Bart.Imol. Petr. de Ancha. & Corn.in locis,& conſilijs proximè allegatis,& Fulg. in d.conſ.43.& dicit Paul.de Caſtr. in conſ.16.in 2. uol.in uerſ.ſuper ſecundo ſm nouam impreſſionẽ, ꝙ ſubſtitutio,de qua ibi,non eſt pupillaris,nec ualere põt ut pupillaris,quia fuit facta per uerbũ cõe in certa quantitate, quia ſm Corn. in conſ.47. in 1. uol.illa uerba,hæredẽ ſubſtituo, potius ſunt cõia, ſeu melius directa non ciuilia,q̃ merè directa ciuilia,ut fuit de mẽte Bar.in d.l.Cẽturio ſm Ful.ibi, & ꝑ iſta vñr reſolutę dubitatiões,q̃ prima facie ꝯ illos de Capello ſtringere videbantur. Ponderantur ẽt ꝯ ipſos illa uerba poſita in teſtõ,ꝑ infraſcriptos eius hæredes ſubſtitutos,eius,hoc eſt Nicolai pupilli,de quo proximè dictum fuerat in teſtõ, & ꝯñr ex hoc infertur,ꝙ loquatur de ſubſtitutis pupillo,& ſic pupillariter,vt dixi ſupra,referendo motiua poſita in dubijs propoſitis:Sed rñdetur primo,ꝙ ex illis uerbis arguere non poſſumus,quia ſtant demonſtrati-
33 uè,ut iam dixi.Secundo rñdetur, † ꝙ non ſequitur, ſubſtitutio eſt facta pupillo,& ſub mentione pupillaris ætatis,ergo eſt pupillaris, & hoc qñ fuit facta per uerbum cõe,allegaui ſupra deciſiones claras Bal.& Bart.& aliorum.Tertio dico,ꝙ illud pronomẽ eius ibi,debet exponi,hoc eſt teſtatoris,& hoc conſtat ex uerbis ſimilib. p̄cedentib. & ſequentib. poſitis in teſtõ,in quib.ponitur idẽ ꝓnomen eius, et intelliguntur,hoc eſt teſtatoris,ut ibi ſupraſcriptæ eius filiæ etc.et ibi de bonis ſuis,hoc eſt teſtatoris,et in plurib.alijs locis.¶ Vltimo dubitando ꝯ illos de Capello dicebatur,dum ego in primis allegationib.conſiderabam,iſtos de Coſſis reſpectu poſſeſſionis,et terreni,in quo eccleſia fuerat particulariter ſubſtituta in eodemmet caſu,quo fuerant ſubſtituti illi de Coſſis,malè egiſſe poſſeſſorio adipiſcẽdæ l.fin.C.de edict.diu.Adr.toll. qm̃ q̃uis ſubſtituti ipſi Nicolao qñcunq; decedẽti ſine filijs poſſent dici abſq; ueri præiudicio pupillariter ſubſtituti, et ſic ſubſtitutio in reb.certis facta traheretur ad uniuerſum,per ea,quæ in ꝯrium allegantur, tñ ex quo vnuſquiſq; ſubſtitutus in rebus ſibi particulariter relictis in ſubſtõne erat potior,et p̄ferendus alteri per ea,q̃ allegaui in primis allegationib.idcirco dicti de Coſſa ineptè,et malè egerũt reſpectu terreni ꝯ illos de Capello, cum ipſi dicere ualeant,quoad te liberas ædes habeo l.egi tecũ,ff.ſi ſerui. uend. l.fi. C.de rei uend.ut latius deduxi in alijs allegationibus,excellentiſs. dominus iudex per modum dubitationis dicebat,ꝙ hæc ratio mea parũ concludere uidebatur,qm̃ dicti de Coſſa ſimpliciter ſubſti-

tuti

tuti fuerunt ſub ꝯdõne,ſi Nicolaus qñcunque de-
ceſſerit ſine filijs,eccleſia uerò non ſolum ſub illa
ꝯdõne,ſed ẽt ſub plurib.alijs,de quib.in teſtõ patris
ipſius teſtatoris,q̃ nondũ fuerũt adimpletæ,nec eue
nerunt,ergo interim illi de Coſſa ẽt ad terrenũ dñr
uocati tanq̃ vniuerſaliter ſubſtituti per ea,q̃ addu-
xit dominus iudex.Sed huic conſiderationi faci-
lis eſt rñſio iudicio meo,in primis negando,ꝙ in ca
ſu noſtro poſſit dici ſubſtitutio directa pupillaris ꝑ
ꝑdicta.Secundo poſito,ſed non cõceſſo,ꝙ dici poſ
ſit pupillaris,rñdeo,quod ſubſtitutio de eccleſia in
teſtõ Mathei non dr̃ facta ſub ꝯdõnibus,de quibus
in teſtõ Baptiſtæ,ut ex uerbis teſtamenti apertè col
ligitur,ſed ſolum ſub illis conditionib.quib.fuerũt
ſubſtituti illi de Coſſe in teſtõ Mathei.Nec obſtant
illa uerba,de quib.in teſtõ,&modo,& forma latius
ꝯtentis in teſtõ, ꝯditio per olim Baptiſtam &c.qa
illa verba ſunt referenda.proũt referũtur,ad onus,
& grauamen iniunctũ eccleſiæ,ſeu eius rectori,di-
cendi vnam miſſam ſingulo die in dicta eccleſia,&
modo,& forma latius contentis in dicto teſtõ Ba-
ptiſtæ,& prout uoluit Baptiſta in ſuo teſtõ, nõ aũt
illa uerba,& modo,& forma, &c.quib. iniungitur
modus,& forma,ſunt referenda ad relictũ,ſeu ſub-
ſtitutionem factã de dicto terreno ipſi eccleſiæ, qa
modus,forma,& ꝯdões,de quib.in teſtõ Baptiſtæ,
ſub quib.ipſe reliquerat terrenum prædictũ eccle-
ſiæ,amplius eſſe non poſſunt in conſideratione,cũ
oẽs iam defecerint,& amplius adimpleri nequeãt,
ex quo oẽs filij Baptiſtæ hæredes inſtituti nõ deceſ-
ſerunt ſine filijs,ſed cum filijs,vcꝫ cũ Nicolao. Itẽ
filiæ fęminæ dicti Baptiſtæ non oẽs deceſſerunt ſi-
ne filijs,prout hos omnes caſus conſiderauit,& cõ
ſiderari uoluit teſtator Baptiſta ad hoc, ut eccleſia
deberet,& poſſet conſequi dictum terrenũ,& ideò
illa uerba poſita poſtea in teſtõ Mathei,& modo,&
forma,&c.nõ poſſunt referri ad ꝯdões, ſub quib.
uoluit terrenum debere peruenire ad eccleſiã,ſed
ſolum ad onus,&grauamẽ celebrãdi miſſam ſingu
lis dieb.ut hi modi,& formæ,quos uoluit Baptiſta
ſeruandos in celebrando miſſam in ſuo teſtõ, ſer-
uandi ſint in celebrando miſſam iniunctã per Ma-
theum in ſuo teſtõ,ut clariſſimè conſtat ex uerbis
teſtamenti ipſius,cui interpretationi,& declaratio
ni ſtandum eſt,nam qñ in uerbis nulla eſt ambigui
tas,non debet admitti uoluntatis quæſtio.l. ille aut
ille ff.de leg.3.in fi.iſta.n.ſunt uerba teſtamenti poſt
factũ relictum,ſeu ſubſtitutionẽ de terreno ipſi ec-
cleſiæ cum grauamine celebrandi unã miſſam ſin-
gulis dieb.in ipſa eccleſia, & modo,& forma latius
34 ꝯtentis in teſtõ ꝯdito per Baptiſtã &c.† Hæc.n.ver-
ba,& modo & forma vltimo loco poſita ſunt refe-
renda ad proxima tñ,quia ad alia ſupra nõ poſſunt
referri per ea,q̃ dicta ſunt,iuxta q̃ hñr ꝑ Bar.& alios
in l.talis ſcriptura in fi.ff.de leg.1.& per Abb.in c.ec
cleſia de electio.in not.6.& in c. ſecundo requiris.
de appella.glo.in clem.ne in agro.§.cæterum de ſta
tu regul.& hoc ſuadeť ex illis uerbis, modo,& for-
ma &c.expreſſis,& poſitis mediãte copula,& q̃ ue-
nit continuatiuè cõiungẽdo ſolũ proxima,ex quo
ponit inter plures orationes,ut in l.vlt.ff. de ꝓcur.l.
35 2.ff.ad l.aquil.cum ſimil.Præterea† cum legatũ,ſeu
relictum,aut ſubſtitutio terreni habeat ſuas ſpecia
les conditiones,& clauſulas de per ſe,ut in teſtõ ap
paret,ſequitur,ꝙ illa clauſula & modo & forma in
fine poſita debet reſtringi ad proxima,quib.cõiun
gitur,& copulatur,& nõ ad alia ſuperiora, q̃ habẽt
ſuas qualitates,ſeu conditiones ſpeciales,quia clau
ſula in fine,uel in alia parte ſimpliciter poſita nunq̃
refertur ad illa,q̃ ſuas clauſulas,& qualitates ,ſiue
determinationes ſeparatas habent.l.ſi quis legata.
ff.de cond.& demon.& ita per illũ tex.inquit Abb.
in d.c.ſecundo requiris.Reliqua in præſenti cauſa,
& ſuper dubitationibus traditis ſuppleat perſpica-
citas excellẽtiſſ.ac clariſſ.D.Auditoris. Laus Deo.

SVMMARIVM.

1 *Subſtitutio facta per uerbũ commune peruenire in caſu, quo filius inſtitutus decederet ſine filijs,dicitur compendioſa.*
2 *Et filio in pupillari ætate decedente,matreq; in medio exiſtente,an habeat effectum pupillaris , an uerò fideicommiarſſiæ.*
3 *Et quid,ſtatuto excludente matrem à ſucceßione filij inteſtata propter patruos,aut alios agnatos,qui extarent.*
4 *Teſtatoris mens in dubio interpretanda , ut conueniat diſpoſitioni iuris communis.*
5 *Trebellianicæ imputantur fructus percepti.*
6 *Vxor relicta uſufructuaria oĩum bonorũ cũ filia pleno iure inſtituta,cui decedẽti ſine filijs datus fuit ſubſtitutus,filia decedente ſine filijs,habet totum uſumfructũ , & hr̃des filiæ tunc ſolam legitimã,finito autem uſufructu trebellianicã habent.*
7 *Legitima ſine dilatione,& onere ẽt uſufructus filio debetur.*
8 *Trebellianica eſt pars,ſeu quota hæreditatis, & ex uniuerſitate hæreditatis detrahitur.*
9 *De uſufructu omnium bonorũ deducuntur uſus,& alimenta.*
10 *Cautio non poteſt uſufructuario à teſtatore remitti.*

EPITOME.

TEſtatore inſtituente ſibi hæredem pleno iure
filiam ſuam,& vxorẽ quoad vſumfructũ ,&
filia decedente ſine filijs,volente bona ſua ad quaſ-
dam neptes ex ſorore peruenire,mortua filia in pu
pillari ætate,ſuperſtitib.matre,neptib.ſubſtitutis,&
fratribus teſtatoris filiæ defunctæ patruis , de quib.
nulla in teſtõ mẽtio facta fuit,& ſtatuto loci exclu
dente matrem,& neptes à ſucceſſione inteſtata di-
ctæ filiæ ꝑꝑ patruos:ꝙ ſubſtitutio in hoc caſu va-
luerit,ut fideicommiſſaria,&patrui vt hæredes ſuc
cedant dictę filiæ,ac ſint grauati reſtituere hæredi-
tatẽ neptib.ſubſtitutis,retenta legitima,& Trebel-
lianica,videlicet legitima ſtatim abſq; onere uſu-
fructus vxori relicti,& Trebellianica finito vſufru-
ctu,hic demonſtratur.

CONSILIVM CXXVI.

IN cauſa cuiuſdam ſubſtõnis factæ in teſtõ
ſer Iuſtiniani , qui ſibi hæredẽ pleno iure
Benedictam eius filiã, & Nobilem vxorẽ
ſuam quoad vſumfructum inſtituit:& caſu,quo Be
nedicta filia ſine filijs legitimis,& naturalib. dece-
deret,tunc,& eo caſu voluit bona ſua peruenire ad
Conſtantiam,Ceciliã,& Trephiram ſorores neptes
ſorore d.teſtatoris , quas inuicem ſubſtituit omni
meliori modo &c.Viſa facti ſpecie,in qua ꝑſuppo-
nitur Benedictã poſt mortẽ patris ſuis in pupillari
ætate,ſuperſtitib.dictis ſubſtitutis,&fratrib.quibuſ-
dam teſtatoris,ac ipſius matre, deceſſiſſe,& diligẽ-
1 ter conſideratis verbis ſubſtitutionis, † quæ ſm ve-
riorem ſñiam compendioſa eſſe cenſetur , & facta
per uerbum peruenire,quod eſt cõe, ut per Bar.in
2 l.Centurio. ff.de uulg. & pup. dubium eſt,an † hæc
ſubſtitutio effectum habeat pupillaris ſubſtitutio
nis,an uero fideicommiſſariæ ẽt in caſu , quo filia
inſtituta in pupillari ætate deceſſit maximè matre
in medio exiſtẽte?& q̃uis hic articulus ſit valde du
bius,& in eo tàm antiqui,q̃ moderni utriusq; iuris
cenſuræ uariauerint,adeo ꝙ dici poſſet,quot capi-
ta,tot ſñiæ,tñ in caſu propoſito requiſitus de ſola
ueritate ſñiam meam dicam:& cum tres ad bona
hæreditatis concurrant,vcꝫ neptes ſubſtitutæ, quæ
dicunt,ſe ex pupillari admittendas fore,matre quæ

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN